

Nr 15.

Ankom till Riksdagens kansli den 25 febr. 1910 kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande af nytt ridhus vid krigsskolan å Karlberg.

(1:a Afd.)

I en till Riksdagen aflåten, till statsutskottet för förberedande behandling öfverlämnad proposition (nr 34) af den 28 januari 1910 har Kungl. Maj:t under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva, att till uppförande af ett nytt ridhus vid krigsskolan å Karlberg må af fjärde hufvudtitelns allmänna besparingar användas ett belopp af 51,000 kronor.

Till ofvanberörda statsrådsprotokoll har departementschefen i detta ärende anført följande:

»I proposition till 1909 års Riksdag föreslog Eders Kungl. Maj:t Riksdagen medgifva, att till uppförande af ett nytt ridhus vid krigsskolan å Karlberg finge af fjärde hufvudtitelns allmänna besparingar användas ett belopp af 75,000 kronor.

Meningen var, att detta ridhus skulle uppföras af sten och strax söder om vägen mellan Stockholm och Hufvudsta i omedelbar närhet till krigsskolans stall, samt att det nuvarande ridhuset skulle apteras hufvudsakligen till logementsbyggnad.

I skrifvelse den 15 maj 1909 förklarade Riksdagen sig finna det vara ådagalagdt, att ridhuset vid krigsskolan å Karlberg vore för sitt ändamål synnerligen otillfredsställande. Riksdagen ansåg emellertid, att det af Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget om uppförande af ett nytt ridhus af sten å den då föreslagna platsen ställde sig alltför kostsamt, särskildt med hänsyn till den dåliga grunden, och höll Riksdagen före,

att det ur besparingssynpunkt vore lämpligare, att ett nytt ridhus af trä uppfördes å det nuvarande ridhusets plats. Därigenom skulle visserligen möjligheten att framdeles kunna aptera det nuvarande ridhuset till logementsbyggnad gå om intet, men detta ansåg Riksdagen icke vara af någon större betydelse, då det i allt fall icke vore ådagalagdt, att en sådan förändring af ridhusbyggnaden som den antydda kunde med fördel utföras. Af dessa skäl fann Riksdagen sig icke kunna bifalla propositionen.

Sedan Eders Kungl. Maj:t i anledning af Riksdagens skrifvelse anbefallt arméförvaltningens fortifikationsdepartement att, efter vederbörandes hörande, inkomma med nytt förslag till uppförande af ridhus vid krigsskolan, lät nämnda departement firman Bennet & C:o i Stockholm anställa *grundundersökningar* beträffande möjligheten att för en ny ridhusbyggnad till någon del använda det nuvarande ridhusets grundmurar. Dessa undersökningar gäfvo vid handen, att marken ned mot berggrunden utgöres af delvis lösare lera och att det nuvarande ridhusets grundmurar äro uppförda på en rustbädd af 15 cm. virke. Med hänsyn därtill, att anläggning af en enda större afloppsledning i trakten skulle komma att sänka vattenytan betydligt under denna rustbädd, ansåg emellertid firman, att de nuvarande grundmurarna icke borde användas för nybyggnaden, enär rustbädden, om en dylik ledningsanläggning komme till stånd, icke skulle kunna skyddas mot röta med åtföljande sättningar i grunden.

Fortifikationsdepartementet har därför uppgjort en *situationsplan*, enligt hvilken ridhuset skulle förläggas så, att grundmurarna öfverallt komme att ligga utanför det nuvarande ridhusets grundmurar; detta för att bespara kostnaderna för eljest behöfligt aflägsnande af åtminstone en del af den nuvarande rustbädden.

Uppgjordt *kostnadsförslag* till ett nytt ridhus af trä, uppfördt enligt berörda *situationsplan*, slutar å en summa af 51,000 kronor och upptager, bland annat, för schaktning 725 kronor, för grusspettning 564 kronor, för betonggrundmur 4,075 kronor, för armeringsjärn 1,000 kronor och för återfyllning 1,236 kronor.

Med underdånig skrifvelse den 17 november 1909 har fortifikationsdepartementet insändt såväl firman Bennet & C:os utredning som berörda *situationsplan* och *kostnadsförslag*; och har departementet därjämte beträffande *sättet att utföra grundläggningen* till det nya ridhuset anfört, att firman Bennet & C:o föreslagit grundpålning med därå anbragta pelare och hvalf, men att ett sådant grundläggningssätt skulle kräfva dryga kostnader, nämligen, enligt anbud från aktiebolaget Skån-

ska cementgjuteriet, ej mindre än 14,600 kronor. Skulle byggnaden uppförts af sten, hade ett dylikt grundläggningssätt gifvetvis varit det enda fullt betryggande. Då emellertid byggnaden nu föresloges att uppföras af trä och sålunda komme att utöfva betydligt mindre tryck på undergrunden än en stenbyggnad för samma ändamål, borde man, med stöd af ett utlåtande af en i frågan hörd ingenjör, kunna nöja sig med armerade betongutbottningar å väl stampade gruslager. På betongutbottningarna och i sammanhang med dessa skulle grundmurarna gjutas af betong. Såsom af kostnadsförslaget framginge, blefve kostnaderna för grundläggningen härigenom i högst väsentlig grad reducerade.

Häröfver har jag begärt yttrande från ledamoten af Riksdagens Första kammare, majoren m. m. A. A. W. Ericsson, krigsarkivarien m. m. D. T. J. Petrelli, majoren m. m. C. L. Lundquist samt ledamoten af Riksdagens Andra kammare, grosshandlaren E. A. Nilson i Örebro, hvilka tillkallats för att inom landtförsvarsdepartementet biträda såsom sakkunniga vid utredning angående beredande af lokaler för krigshögskolan m. m. Dessa sakkunniga hafva gjort besök å platsen för den tillämnade ridhusbyggnaden och förklarat sig icke hafva något att erinra mot fortifikationsdepartementets ifrågavarande förslag.

Då Riksdagen redan förra året funnit sig öfvertygad om behovet af ett nytt ridhus för krigsskolan, har jag ingen anledning att nu ånyo framhålla detta behof. Frågan gäller endast lämpligaste sättet att fylla detsamma. Det nu föreliggande förslaget är uppgjordt i enlighet med Riksdagens anvisning, och då det därjämte har den afgjorda fördelen att vara väsentligt billigare än det för 1909 års Riksdag framlagda, anser jag mig böra tillstyrka detsamma.»

Utskottet har icke funnit anledning till erinran emot förevarande framställning och får därför hemställa.

att Riksdagen må medgifva, att till uppförande af ett nytt ridhus vid krigsskolan å Karlberg må af fjärde hufvudtitelns allmänna besparingar användas ett belopp af 51,000 kronor.

Stockholm den 25 februari 1910.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.